

О.П. Соболева, к.е.н., доц.

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ПОВЕДІНКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ НА СТАБІЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Економічна поведінка домогосподарств інтенсивно впливає на функціонування національних економік.

Фінансова поведінка домогосподарств пов'язана із прийняттям рішень щодо розпорядження своїми доходами і фінансовими активами і суттєво впливає на стабільність функціонування банківського сектору. В Україні інтенсивність цього впливу обумовлена тим, що в сучасних умовах національна економіка пропонує домогосподарствам як економічним суб'єктам вельми обмежене коло вибору активів для утримання заощаджень.

У зв'язку із цим питання про вивчення природи, мотивації, закономірностей економічної поведінки домогосподарств, інструменти впливу на неї з боку держави та монетарної влади, напрямки її впливу на економіку в цілому та фінансовий сектор зокрема стало тепер важливою теоретичною та практичною проблемою. Розв'язання цих питань може стати одним із ключових чинників стабілізації економічної ситуації, зниження рівня фінансової напруженості, запобігання проявам банківської та валютної паніки, створення умов раціонального і надійного збереження та використання грошових коштів населення, розширення інвестиційних ресурсів.

Українські домогосподарства в сучасних умовах практично використовують переважно три інструменти утримання заощаджень:

банківські рахунки, валюта та нерухомість. Домашні господарства виступають і як сектор надлишку і як сектор дефіциту. Вони забезпечують формування ресурсів банків більш ніж на третину. З іншого боку сектор домогосподарств є вагомим сегментом активних операцій банків.

Виділяються дві основні стратегії фінансової поведінки: або дії спрямовані на максимальне примноження доходу, або ж дії, спрямовані на максимальне збереження і безпеку доходів і наявних ресурсів.

Фінансова поведінка домогосподарств, її мотивація і активність формується під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників. До внутрішніх чинників можна віднести рівень і диференціацію доходів населення, структуру витрат і споживання, соціо-культурні та соціо-психологічні стереотипи та моделі поведінки. Зокрема, низька частка заробітної плати у структурі ВВП за доходами (47,4 % у 2010р., 42,3 % у 2011 р. за даними Держкомстату), велика частка сімей з подушним доходом нижче прожиткового мінімуму, середній рівень витрат сімей на харчування, який за різними даними становить від 48 % до 53 % в той час як за світовими стандартами частка витрат на харчування в доходах сім'ї понад 50 % визнається як межа бідності, - все це негативно впливає на економічну поведінку українських домогосподарств.

До зовнішніх факторів, які впливають на економічну поведінку домогосподарств слід віднести соціально-економічне і політичне становище в країні та правове поле.

Сучасна фінансова поведінка українських домогосподарств значною мірою формується під впливом високого рівня песимістичності очікувань, недовіри до політичних і фінансових інститутів і має такі риси: значний обсяг зберігання грошових коштів готівкою. Україна має найбільшу частку готівки поза банками серед європейських країн; скорочення рівня заощаджень: у 2011 р. вони за даними Держкомстату скоротились на 29,6% порівняно з 2010 р.; переорієнтація фінансової стратегії населення на поточне споживання як прояв песимістичних оцінок щодо збереження заощаджень та

їх купівельної спроможності; стабільна, періодично зростаюча тенденція до нагромадження валютних активів (як готівкових так і на банківських рахунках).

Список літератури: 1. Зубенко В.О., Толстова А.В. Моделювання економічної поведінки в сучасних умовах розвитку економіки України / В.О.Зубенко, А.В.Толстова // Вісник економіки транспорту та промисловості. Загально-економічні питання .-2011.-№36.-С.37-41; 2. Демченко Н.П. Стан готівкового обігу і оцінка перспектив [Електронний ресурс]/ П'ята міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Спецпроект: аналіз наукових досліджень» (17-18 червня 2010р.).- Режим доступу: www.confcontact.com;